

Master Fysiotherapie Hogeschool Rotterdam

*Verlag van de beperkte opleidingsbeoordeling
7 en 8 december 2023*

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Rotterdam
Rotterdam

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding: hbo-master Fysiotherapie

Specialisaties: Kinderfysiotherapie, Manuele therapie, Sportfysiotherapie

Locatie: Rotterdam

Variant: Deeltijd

Omvang: 90 EC (studiepunten)

Croho-nummer: 70175

Visitatiecommissie

Ab Groen, voorzitter

Erik Witvrouw, deskundige

Amarins Wijma, deskundige

Dana van Hameren, student-lid

Anne Martens, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan NVAO.

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrucken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	10
3. Toetsing	15
4. Gerealiseerde leerresultaten	17
Bijlagen	19
Bijlage 1 Visitatiecommissie	20
Bijlage 2 Bezoekprogramma	21
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	22
Bijlage 4 Aanbevelingen vorige visitatie	23

Samenvatting

De driejarige deeltijdse opleiding geeft fysiotherapeuten de mogelijkheid zich te verdiepen en specialiseren in hun vakgebied. Zij specialiseren zich in kindersfiotherapie, manuele therapie en/of sportfysiotherapie. Op 7 en 8 december 2023 is de masteropleiding Fysiotherapie van Hogeschool Rotterdam gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **positief**.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de hbo-masteropleiding Fysiotherapie zijn beschreven als beoordelingsstandaarden op eindniveau voor zeven beroepsrollen. Ze zijn gebaseerd op de competenties en onderliggende kennis en vaardigheden uit de beroepsprofielen van de relevante beroepsverenigingen en het beroepsprofiel Algemeen Fysiotherapeut. De commissie is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van de opleiding zijn geformuleerd op het hbo-masterniveau en aansluiten bij (inter)nationale eisen. Studenten volgen een of twee van de volgende uitstroomprofielen: kindersfiotherapie, manuele therapie of sportfysiotherapie. Afgestudeerden kunnen zich registreren in de relevante beroepsregisters. De commissie waardeert de sterke betrokkenheid van vertegenwoordigers uit het beroepenveld bij de ontwikkeling van de opleiding. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft een coherent curriculum met drie leerlijnen: (1) fysiotherapeutisch handelen, (2) beroepsinnovator en (3) management van zorginnovatie. De eerste leerlijn is gericht op gespecialiseerde fysiotherapeutische zorg per specialisatie; de overige leerlijnen zijn voor alle studenten gelijk. De opleiding heeft zowel een wetenschappelijke als beroepsgerichte oriëntatie en streeft ernaar wetenschap praktisch te maken ten dienste van cliëntzorg en de ontwikkeling van het beroep. De commissie beveelt aan om beter te beschrijven wat de grootstedelijke, multiculturele context betekent voor de kennis en vaardigheden van specialistische fysiotherapeuten, en dit te implementeren in de opleiding. Dit geldt ook voor het aspect psychosociale factoren; het is belangrijk dat de opleiding de vaardigheden op dit vlak verdiept. De samenwerking met het Kenniscentrum Zorginnovatie is de afgelopen jaren geïntensiveerd. De commissie ondersteunt het

voornemen om de samenwerking met lectoraten uit te breiden naar andere disciplines binnen en buiten het zorgdomein. Het curriculum is recent herzien en geactualiseerd op basis van praktijkgerichte en ontwikkelingsgerichte didactiek. Dit heeft geleid tot grotere onderwijseenheden en meer samenwerking tussen de uitstroomprofielen. Ondanks de veelal kleine aanstellingen vormen de docenten een hecht en betrokken team. Ze zijn gemakkelijk benaderbaar voor elkaar én voor de studenten. De docenten zijn inhoudelijk en didactisch voldoende deskundig. De commissie vindt de betrokkenheid van een vaste onderwijskundige en een bewegingsagoog met eerstegraads onderwijsbevoegdheid, tevens gecertificeerd beeldcoach, een sterk aspect. Hogeschool Rotterdam biedt passende opleidingsvoorzieningen en geeft alle betrokkenen de mogelijkheid om hun feedback over de opleiding te delen. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Toetsing

In lijn met de opleidingsvisie is de opleiding overgestapt op ontwikkelingsgerichte toetsing, die het leerproces duidelijk ondersteunen. De gehele opleiding volgt hiermee de ontwikkelingen rondom programmatisch toetsen zoals die al enige jaren werden toegepast binnen de voormalige opleiding Kindersfiotherapie. Bij deze ontwikkeling worden docenten voldoende begeleid. De opleiding gebruikt diverse toetsvormen, die zo beroepsrealistisch en betekenisvol mogelijk worden vormgegeven. De opleiding neemt maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en authenticiteit van de toetsing te borgen. Vanwege het kleine docententeam vraagt de commissie blijvende aandacht voor onafhankelijke beoordeling. De wisselende koppels van examinatoren en kalibratiesessies zijn daarom extra van belang. De commissie vindt het positief dat de opleiding externe validering van het eindniveau organiseert, in samenwerking met verwante

opleidingen. De examencommissie en toetscommissie vervullen hun taken zorgvuldig. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Studenten sluiten de opleiding af met een afstudeerprogramma dat bestaat uit meerdere onderdelen, waaronder een masterthesis. Recent heeft de opleiding een nieuwe opzet van het afstudeerprogramma ontwikkeld, waarin de beroepsrollen duidelijk terugkomen. De commissie is hierover positief. De commissie heeft de eindwerken van vijftien afgestudeerden bestudeerd en concludeert dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. De eindwerken laten het hbo-masterniveau zien en het afnemende werkveld is tevreden over de kwaliteit van afgestudeerden. De commissie adviseert om jaarlijks een alumnibijeenkomst te organiseren om het professionele netwerk over cohorten heen te versterken. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een **positief advies** inzake accreditatie van de hbo-masteropleiding Fysiotherapie van Hogeschool Rotterdam

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, januari 2024

Ab Groen
Voorzitter

Aanbevelingen

De opleiding hbo-master Fysiotherapie van Hogeschool Rotterdam voldoet aan alle standaarden van het NVAO-kader voor beperkte opleidingsbeoordeling.

Met het oog op de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- Breid de samenwerking met lectoraten uit naar andere disciplines binnen en buiten het zorgdomein.
- Beschrijf wat de grootstedelijke, multiculturele context betekent voor de kennis en vaardigheden van specialistische fysiotherapeuten en implementeer dit in de opleiding.
- Beschrijf wat specialistische fysiotherapeuten moeten weten over psychosociale factoren en verdiep deze vaardigheden in de opleiding.
- Organiseer activiteiten om de verbinding met alumni en het professionele netwerk over cohorten heen te versterken.

Anne Martens
Secretaris

Inleiding

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van de accreditatiebeoordeling van de hbo-masteropleiding Fysiotherapie van Hogeschool Rotterdam. De opleiding wordt aangeboden door het Instituut voor Gezondheidszorg en geeft fysiotherapeuten de mogelijkheid zich te verdiepen en specialiseren in hun vakgebied. Studenten kunnen zich specialiseren via drie uitstroomprofielen: kindersportfysiotherapie, manuele therapie en sportfysiotherapie. Afgestudeerden voldoen aan de eisen die gesteld worden door de respectievelijke Nederlandse beroepsverenigingen en mogen zich inschrijven in het register van de betreffende specialisatie ('verbijzondering'). De beoordelingscommissie heeft de opleiding bezocht op 7 en 8 december 2023.

De instelling

Hogeschool Rotterdam is een grote instelling voor hoger onderwijs met ongeveer 40.000 studenten en 4.000 medewerkers. Het opleidingsassortiment bestaat uit een breed aanbod van Associate degree-, bachelor- en masteropleidingen in bijna alle onderwijssectoren. Onder het motto 'Overtref jezelf' wil de Hogeschool Rotterdam studenten uitdagen zich te ontwikkelen tot vakbekwame, reflectieve en ondernemende professionals. De instelling legt daarbij nadrukkelijk de verbinding met de internationale en grootstedelijke context van de stad Rotterdam.

Het onderwijs wordt georganiseerd door elf instituten – waar mogelijk transdisciplinair en dicht op de praktijk. Twee Centres of Expertise en zes kenniscentra leggen de verbinding tussen onderwijs en praktijkgericht onderzoek. De hbo-masteropleiding Fysiotherapie wordt aangeboden door het Instituut voor Gezondheidszorg, in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum Zorginnovatie.

De opleiding

De hbo-masteropleiding Fysiotherapie is een driejarige deeltijdse opleiding van 90 EC.¹ De opleiding geeft fysiotherapeuten de mogelijkheid zich te verdiepen en specialiseren in hun vakgebied. De opleiding wordt in de Nederlandse taal aangeboden.

Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt. De huidige opleiding komt voort uit drie afzonderlijke

opleidingen: Kindersportfysiotherapie, Manuele Therapie en Sportfysiotherapie. Sinds het studiejaar 2022-2023 worden deze drie richtingen aangeboden als uitstroomprofielen binnen één brede hbo-masteropleiding Fysiotherapie. Met deze conversie streeft de opleiding naar een efficiëntere organisatie en betere samenwerking. Bovendien sluit de opleiding aan bij het landelijke opleidingsaanbod.

Studenten die de opleiding succesvol afronden ontvangen de graad Master of Science en kunnen zich (afhankelijk van de gevolgde specialisatie, ook wel 'verbijzondering' genoemd) registreren als kindersportfysiotherapeut, manueel therapeut of sportfysiotherapeut bij de betreffende beroepsvereniging.

Uniek aan de opleiding van Hogeschool Rotterdam is de mogelijkheid om het uitstroomprofiel sportfysiotherapie te combineren met kindersportfysiotherapie of manuele therapie, waarmee studenten een extra certificaat en registratie kunnen behalen. Zij volgen hiervoor een combinatietraject met één extra studiejaar om een certificaat te behalen voor een extra verbijzondering.

In het studiejaar 2022-2023 volgen 167 studenten de hbo-master Fysiotherapie, van wie 58 in de richting kindersportfysiotherapie, 68 manuele therapie en 41 sportfysiotherapie. Ongeveer 25% van de studenten volgt een combinatietraject met twee uitstroomprofielen.

¹ European credits (studiepunten)

Vorige accreditatiebeoordeling

De voorlopers van de huidige opleiding zijn beoordeeld in 2018 (Sportfysiotherapie, Manuele Therapie) en 2019 (Kinderfysiotherapie). In een aparte bijlage bij het zelfevaluatierapport heeft de opleiding inzicht gegeven in de opvolging van de aanbevelingen die werden gedaan door de drie respectievelijke beoordelingscommissies (zie een samenvatting in Bijlage 4). De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding de aanbevelingen op passende wijze heeft opgevolgd en onderbouwt dit oordeel in de loop van dit beoordelingsrapport.

De visitatie

Hogeschool Rotterdam heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. De commissievoorzitter heeft voorafgaand aan de beoordeling een voorbereidend gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de opleiding.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het NVAO kader voor de beperkte opleidingsbeoordeling 2018, volgens het programma dat in Bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft zich daarbij expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met de voltallige

commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig bij twee van de vier commissieleden.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; de leden hebben de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie heeft de commissievoorzitter de bevindingen en conclusies van de commissie gepresenteerd.

De secretaris heeft een conceptrapport opgesteld dat is voorgelegd aan alle leden van de commissie. Zij hebben feedback gegeven, waarna de voorzitter het conceptrapport heeft vastgesteld. Deze rapportage is op 31 januari 2024 in concept toegestuurd aan de opleiding; de secretaris en de voorzitter hebben de reacties van de opleiding verwerkt tot deze definitieve rapportage. De gehele commissie heeft met de definitieve tekst ingestemd.

Op initiatief van de opleiding zal een ontwikkelgesprek plaatsvinden in de loop van 2024. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de hbo-masteropleiding Fysiotherapie zijn beschreven als beoordelingsstandaarden op eindniveau voor zeven beroepsrollen. Ze zijn gebaseerd op de competenties en onderliggende kennis en vaardigheden uit de beroepsprofielen van de relevante beroepsverenigingen en het beroepsprofiel Algemeen Fysiotherapeut. De commissie is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van de opleiding zijn geformuleerd op het hbo-masterniveau en aansluiten bij (inter)nationale eisen. Studenten volgen een of twee van de volgende uitstroomprofielen: kinderfysiotherapie, manuele therapie of sportfysiotherapie. Afgestudeerden voldoen aan de eisen die gesteld worden door de respectievelijke Nederlandse beroepsverenigingen en mogen zich inschrijven in het register van de betreffende specialisatie ('verbijzondering'). De commissie waardeert de sterke betrokkenheid van vertegenwoordigers uit het beroepenveld bij de ontwikkeling van de opleiding. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

De hbo-masteropleiding Fysiotherapie geeft fysiotherapeuten de mogelijkheid zich te verdiepen en specialiseren in hun vakgebied. De opleiding verbindt (1) vakbekwaamheid als basis van het professionele handelen, (2) kritisch reflectief en innovatief vermogen, gerelateerd aan de rol van specialistisch fysiotherapeut, en (3) lerend vermogen in de fysiotherapeutische context. Afgestudeerden kunnen beweegzorg bieden in lijn met recente internationale (wetenschappelijke) inzichten en richtlijnen. Ze realiseren deskundigheidsbevordering, integreren bestaande wetenschappelijke evidenties in hun eigen professionele handelen, initiëren en implementeren ontwikkelingen in de eigen beroepspraktijk of organisatie en ze leveren een bijdrage aan de innovatie van het beroep.

Tijdens de opleiding vergroten studenten hun onderzoekend vermogen en bekwaamheid in (interprofessioneel) samenwerken, zodat ze tot innovatie kunnen komen om te anticiperen op veranderingen in de gezondheidszorg. Ze beschikken over beroepsspecifieke kennis waarmee ze hoogwaardige zorg leveren aan specifieke patiëntgroepen en kunnen relevante bijdragen leveren aan toekomstbestendige, effectieve en kostenefficiënte zorg. In hun werk gaan deze fysiotherapeuten uit van de (be)leefwereld van de cliënt – met aandacht voor bewegend functioneren, veerkracht en eigen regie – en gebruiken ze de

principes van *evidence-based practice* en gezamenlijke besluitvorming.

De opleiding is een samenvoeging van de drie voorheen zelfstandige opleidingen Kinderfysiotherapie, Manuele Therapie en Sportfysiotherapie. Sinds het studiejaar 2022-2023 biedt Hogeschool Rotterdam één hbo-masteropleiding Fysiotherapie met uitstroomprofielen voor de drie specialismen. Afgestudeerden voldoen aan de eisen die gesteld worden door de respectievelijke Nederlandse beroepsverenigingen en mogen zich inschrijven in het register van de betreffende specialisatie ('verbijzondering'). Hogeschool Rotterdam biedt studenten de mogelijkheid om het uitstroomprofiel sportfysiotherapie te combineren met kinderfysiotherapie of manuele therapie, waarmee studenten een extra certificaat en registratie kunnen behalen.

In het studiejaar 2022-2023 heeft de opleiding een nieuwe visie ontwikkeld in samenwerking met lectoren van het Kenniscentrum Zorginnovatie. Op basis hiervan is een nieuw opleidingsprofiel geschreven (september 2023) en zijn de beoogde leerresultaten opnieuw vastgesteld.

De beoogde leerresultaten zijn beschreven als beoordelingsstandaarden op eindniveau voor zeven beroepsrollen: (1) fysiotherapeut-specialistisch zorgverlener, (2) communicator, (3) samenwerker, (4) innovatieve professional, (5) gezondheidsbevorderaar, (6) organisator en (7) reflectieve professional. De eerste beroepsrol heeft een

specifieke vertaling voor elk van de drie uitstroomprofielen; de andere zes rollen zijn identiek voor de drie specialisaties. De beroepsrollen zijn gebaseerd op de competenties en onderliggende kennis en vaardigheden uit de beroepsprofielen van de relevante beroepsverenigingen (2014 en 2018) en het beroepsprofiel Algemeen Fysiotherapeut (2021, KNGF); de opleiding liet weten dat deze beroepsprofielen momenteel worden geactualiseerd, met medeneming van de CanMEDS,² en dat de geactualiseerde beroepsprofielen te zijner tijd zullen worden geanalyseerd en geïmplementeerd in het onderwijs. In het zelf-evaluatierapport heeft de opleiding toegelicht hoe de beoordelingsstandaarden zich verhouden tot het NLQF³-niveau 7, de professionele masterstandaard en de Dublin descriptor op master-niveau.

De opleiding betreft verschillende belanghebbers bij de ontwikkeling van de opleidingsvisie, de leerresultaten en het programma. Alle specialismen zijn vertegenwoordigd in een werkveldadviescommissie, die een actieve inbreng heeft gehad bij de recente veranderingen. De opleiding werkt intensief samen met praktijkinstellingen zoals Rijndam Revalidatie, het Erasmus MC

en het Prinses Máxima ziekenhuis. Docenten onderhouden contacten met andere fysiotherapeutische masteropleidingen en werken aan een gemeenschappelijke beschrijving van het eindniveau. Verschillende docenten hebben daarnaast zitting in beroepsorganisaties.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van de opleiding zijn geformuleerd op het hbo-masterniveau. Ze volgen de beroepsprofielen van de relevante beroepsverenigingen, passen bij het profiel van fysiotherapeutisch specialist en sluiten aan bij (inter)nationale eisen. Afgestudeerden kunnen zich dan ook registreren in de relevante beroepsregisters.

De commissie waardeert de sterke betrokkenheid van vertegenwoordigers uit het beroepenveld bij de ontwikkeling van de opleiding. Zij ondersteunen het opleidingsprofiel en voelen zich gehoord door de opleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

² De Canadian Medical Education Directions for Specialists (CanMEDS) worden gebruikt om de verschillende rollen van zorgprofessionals te beschrijven.

³ Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF).

2. Onderwijsleeromgeving

De hbo-masteropleiding Fysiotherapie heeft een coherent curriculum met drie leerlijnen: (1) fysiotherapeutisch handelen, (2) beroepsinnovator en (3) management van zorginnovatie. De eerste leerlijn is gericht op gespecialiseerde fysiotherapeutische zorg per specialisatie; de overige leerlijnen zijn voor alle studenten gelijk. De opleiding heeft zowel een wetenschappelijke als beroepsgerichte oriëntatie en streeft ernaar wetenschap praktisch te maken ten dienste van cliëntzorg en de ontwikkeling van het beroep. De commissie beveelt aan om beter te beschrijven wat de grootstedelijke, multiculturele context betekent voor de kennis en vaardigheden van specialistische fysiotherapeuten. Dit geldt ook voor het aspect psychosociale factoren. De samenwerking met het Kenniscentrum Zorginnovatie is de afgelopen jaren geïntensiveerd. De commissie ondersteunt het voornemen om de samenwerking met lectoraten uit te breiden naar andere disciplines binnen en buiten het zorgdomein. Het curriculum is recent herzien en geactualiseerd op basis van praktijkgerichte en ontwikkelingsgerichte didactiek. Dit heeft geleid tot grotere onderwijseenheden en meer samenwerking tussen de uitstroomprofielen. Ondanks de veelal kleine aanstellingen vormen de docenten een hecht en betrokken team. Ze zijn gemakkelijk benaderbaar voor elkaar én voor de studenten. De docenten zijn inhoudelijk en didactisch voldoende deskundig. De commissie vindt de betrokkenheid van een vaste onderwijstkundige een sterk aspect. Hogeschool Rotterdam biedt passende opleidingsvoorzieningen en geeft alle betrokkenen de mogelijkheid om hun feedback over de opleiding te delen. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

Programma

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten vertaald naar cursusdoelen die geleidelijk toewerken naar het hbo-masterniveau. Het curriculum heeft drie doorlopende leerlijnen: (1) fysiotherapeutisch handelen, (2) beroepsinnovator en (3) management van zorginnovatie. De eerste leerlijn is gericht op gespecialiseerde fysiotherapeutische zorg per specialisatie. De opleiding besteedt veel aandacht aan de toepassing van *evidence-based practice* en gezamenlijke besluitvorming in de praktijk. In de tweede leerlijn 'beroepsinnovator' verdiepen studenten hun onderzoeksvaardigheden, ter voorbereiding op een masterthesis. De leerlijn 'management van zorginnovatie' bevat projecten waarmee studenten zich ontwikkelen op gebied van projectmanagement en transdisciplinair en/of interprofessioneel samenwerken met (externe) opdrachtgevers ten dienste van verbetering van bewegezorg.

Vanaf het studiejaar 2023-2024 is het curriculum herzien en geactualiseerd. Dit heeft geleid tot

grotere onderwijseenheden en meer samenwerking tussen de uitstroomprofielen. De specialistisch fysiotherapeutische leerlijn heeft een meer thematische opzet gekregen, waarin de speerpunten van het Kenniscentrum Zorginnovatie duidelijker zichtbaar zijn – steeds gerelateerd aan de eigenheid van de drie uitstroomprofielen. De opleiding beoogt hiermee bij te dragen aan een bredere kijk op bewegezorg.

De commissie heeft de cursushandleidingen bestudeerd en vastgesteld dat ze over het algemeen adequate informatie geven over de inhoud van het opleidingsprogramma. Tijdens het locatiebezoek heeft de commissie met verschillende gesprekspartners gesproken over de integratie van specifieke onderwerpen in het onderwijs, in het bijzonder psychosociale factoren en internationalisering. Wat betreft het eerste onderwerp heeft de commissie begrepen dat de opleiding de nadruk legt op communicatie en studenten informeert over meetinstrumenten die zij kunnen gebruiken. Docenten erkenden dat hierin nog een verdiepingsslag te maken is. In het

zelfevaluatierapport stelt de opleiding dat de internationaliseringscomponent onder meer is versterkt door samenwerking met buitenlandse instellingen. Uit de gevoerde gesprekken begreep de commissie echter dat studenten, docenten en het werkveld het belangrijk vinden dat fysiotherapeuten kunnen werken in een grootstedelijke en interculturele context en zich bewust zijn van internationale literatuur en hun eigen perspectieven en mogelijke vooroordelen. Docenten besteden hieraan onder andere aandacht in lessen over communicatie en tijdens reflectiemomenten.

Praktijkgericht onderzoek

De opleiding heeft zowel een wetenschappelijke als beroepsgerichte oriëntatie en streeft ernaar wetenschap praktisch te maken ten dienste van cliëntzorg en de ontwikkeling van het beroep. Dit sluit aan bij (1) de strategische agenda van Hogeschool Rotterdam en het Instituut voor Gezondheidszorg, (2) de geactualiseerde raamovereenkomst tussen Hogeschool Rotterdam en het Erasmus MC en (3) ontwikkelingen in het werkveld. De samenwerking met het Kenniscentrum Zorginnovatie is de afgelopen jaren geïntensiveerd. Lectoraten geven les in de opleiding en zijn vanaf het begin betrokken bij de leerlijn 'beroepsinnovator'. Studenten dragen bij aan de onderzoekslijnen van de lectoraten en werken daarbij samen met bachelorstudenten en promovendi. De commissie heeft begrepen dat de opleiding mogelijkheden ziet om de samenwerking met lectoraten uit te breiden naar andere disciplines binnen en buiten het zorgdomein.

In de leerlijn 'beroepsinnovator' leren studenten relevante specialistische vakliteratuur te vinden, te duiden en toe te passen vanuit de principes van *evidence-based practice*. De opleiding gaat daarbij uit van vijf A's: studenten moeten in staat zijn wetenschappelijke vragen te stellen (Ask), wetenschappelijke artikelen te zoeken (Access), wetenschappelijke literatuur kritisch te lezen en interpreteren (Appraise), resultaten toe te passen in de dagelijkse praktijk (Apply) en de effecten van voornoemde te evalueren (Audit). Daarnaast leren studenten leren zelfstandig praktijkgericht

onderzoek op te zetten, uitvoeren en daarover de rapporteren.

In de afstudeerfase voeren studenten zelfstandig een onderzoek uit in het kader van de masterthesis (zie 4. Gerealiseerde leerresultaten). Bij het schrijven daarvan worden studenten individueel begeleid door gepromoveerde docenten of docenten die bezig zijn met hun promotieonderzoek. Daarnaast organiseert de opleiding interviews, vragenuurtjes en werkgroepen om studenten te ondersteunen tijdens het traject.

Didactiek

Sinds de samenvoeging tot één gezamenlijke opleiding werkt de gehele hbo-masteropleiding Fysiotherapie vanuit een praktijkgerichte en ontwikkelingsgerichte didactiek, aansluitend bij het beroep waarvoor wordt opgeleid: fysiotherapeuten motiveren hun cliënten, sporters en kinderen en begeleiden hen ontwikkelingsgericht. Studenten krijgen de gelegenheid om te oefenen in een veilige omgeving en zich te ontwikkelen met behulp van reflectie en feedback. Deze werkwijze werd al naar tevredenheid toegepast binnen de voormalige opleiding Kinderfysiotherapie.

De werkvormen zijn waar mogelijk interactief en competentiegericht, afwisselend individueel en in leergroepen. Dit sluit aan bij de visie van Hogeschool Rotterdam. Het programma bevat diverse onderwijsactiviteiten, waaronder hoor- en werkcolleges, gastlessen, skills labs, zelfgestuurd onderwijs met een *peer group*, intervisiegroepen, stage en individuele coaching. Studenten vertellen de commissie dat zij veel van elkaar leren. De opleiding besteedt nadrukkelijk aandacht aan sociale veiligheid en het aangeven van grenzen.

Het vertrekpunt van het onderwijs is de alledaagse praktijk met als doel integratie van wetenschap en praktijk. Gedurende de opleiding werken studenten aan beroepsproducten om transfer van verworven kennis en vaardigheden mogelijk te maken en studenten te stimuleren zich verder te ontwikkelen als reflectieve professional. Daarbij leren studenten om steeds meer de eigen regie te nemen op de verwerving en toepassing van kennis en vaardigheden. Tijdens het locatiebezoek

bevestigden studenten dat ze het geleerde vaak direct kunnen toepassen in de eigen praktijk. De opleiding wordt aangeboden in een driejarige deeltijdse variant, aansluitend bij de behoefte van studenten die werken en leren combineren. Studenten dienen binnen zes maanden na de start van de opleiding te beschikken over een geschikte werkplek. Ze volgen één dag per week onderwijs bij Hogeschool Rotterdam en leren daarnaast via zelfstudie en op een stageplek. Gedurende de opleiding zien studenten verschillende stageplekken, die aansluiten bij de thema's van de onderwijsblokken. In principe zoeken studenten zelf een organisatie, maar de opleiding biedt ondersteuning als een geschikte plek moeilijk te vinden blijkt. Het zelfevaluatie-rapport vermeldt dat de studielast gemiddeld 21 uur per week bedraagt, inclusief zelfstudie en stage. Studenten vertelden de commissie dat de opleiding goed is te combineren met werk en stage. Studenten die twee uitstroomprofielen combineren starten in het tweede studiejaar met de specialistische leerlijn van de tweede specialisatie, naast de reguliere master. Zodoende hebben ze in het tweede en derde jaar tijdelijk een hogere studiebelasting.

Personeel

Het docententeam verzorgt het onderwijs, de studiebegeleiding, coaching en de toetsing. Alle docenten beschikken ten minste over een mastergraad. Alle wetenschapsdocenten zijn gepromoveerd of bezig met een promotietraject. Vanuit het Kenniscentrum Zorginnovatie zijn vier onderzoekersdocenten en twee lectoren betrokken, afkomstig van de lectoraten 'Complexe Pijn' en 'Bewegen naar Gezondheid'. Twee docenten doen elders onderzoek. Het zelfevaluatie-rapport beschrijft dat docenten proactief samenwerking zoeken met elkaar en andere hogescholen. Ze nemen actief deel aan landelijke netwerken en leren door intercollegiale hulp en samenwerking. Een docent is bovendien lid van de Ethische Commissie Onderzoek van Hogeschool Rotterdam om het medisch-ethische aspect te versterken. De opleiding zet gastdocenten in uit het werkveld of verwante opleidingen voor zeer specifieke kennis.

Vanaf het studiejaar 2023-2024 krijgen alle studenten ieder jaar een persoonlijke coach toegevoegd, die hen begeleidt binnen Hogeschool Rotterdam en rondom de stage. Op de stageplekken worden studenten begeleid door een stagebegeleider van de werkplek, die een geregistreerd kinderfysiotherapeut, manueel therapeut of sportfysiotherapeut dient te zijn. Coaches monitoren de voortgang van de student via online contact met de stagebegeleiders, het praktijkonderwijs in de skills labs, evaluatiemomenten en (video)bewijzen in een portfolio. Studenten vertelden dat zij de persoonlijke begeleiding fijn vinden.

Docenten vertelden dat alle veranderingen aanvankelijk weerstand opriepen, maar dat ze inmiddels tevreden zijn over de onderlinge samenwerking en werkdruk. Ze voelen zich voldoende ondersteund bij de vormgeving van het nieuwe curriculum en gaven concrete voorbeelden van kruisbestuiving tussen de drie uitstroomprofielen. Bij de conversie van de drie voormalige opleidingen is ook de interne organisatiestructuur gewijzigd: de docenten hebben meer verantwoordelijkheden gekregen en het managementteam is verkleind. Docenten van de drie uitstroomprofielen werken nu samen in subteams vanuit de drie leerlijnen de studiejaar. Daarnaast is er een curriculumcommissie die de samenhang, actualiteit, studeerbaarheid en organiseerbaarheid van het curriculum bewaakt. Tijdens het locatiebezoek gaven docenten aan dat zij het prettig vinden om meer eigen regie te hebben. Docenten spreken en ondersteunen elkaar nu gemakkelijker.

De docenten hebben veelal een kleine aanstelling omdat ze hun onderwijstaak combineren met werkzaamheden in de praktijk of in het onderzoek. Het opleidingsmanagement streeft naar grotere aanstellingen zodat docenten deze verantwoordelijkheid beter kunnen dragen en meer tijd hebben om ontwikkelingen verder vorm te geven.

Hogeschool Rotterdam biedt verschillende vormen van (individuele) docentprofessionalisering, gericht op de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het curriculum. Aan de opleiding is een vaste onderwijskundige verbonden en een docent kinderfysiotherapie,

tevens bewegingsagoog met eerstegraads onderwijsbevoegdheid, is gecertificeerd als didactisch beeldcoach. Docenten met een aanstelling groter dan 0,4 fte volgen een traject voor de Basis kwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) of Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Docenten met een kleinere aanstelling volgen een aangepast traject in de vorm van 'coaching on the job'. De commissie heeft begrepen dat de docenten deze vorm van ondersteuning erg waarderen. Een didactisch coach en de vaste onderwijskundige ondersteunen de docenten ook bij de invoering van het nieuwe afstudeerprogramma, in het bijzonder de beoordeling van het portfolio. Het zelfevaluatie rapport beschrijft dat de opleiding de komende jaren verder inzet op professionalisering gerelateerd aan het begeleiden en beoordelen van portfolio's.

Voorzieningen en evaluatie

De opleiding maakt gebruik van de voorzieningen van het 'fysiotherapiedomein' van Hogeschool Rotterdam. De commissie heeft een rondleiding gekregen over deze verdieping en gezien dat er voldoende praktijklokalen, projectruimtes en studieplekken zijn. Studenten kunnen gebruikmaken van de mediatheek van Hogeschool Rotterdam en de online medische bibliotheek van het Erasmus MC. Bijeenkomsten voor de leerlijn fysiotherapeutisch handelen vinden ook plaats op externe (praktijk)locaties van samenwerkingspartners, zoals Rijndam Revalidatie, scholen, sportlocaties en het Erasmus MC.

Sinds de covid-19 pandemie heeft de ontwikkeling van hybride en blended onderwijs een vlucht genomen. De onderwijsruimtes zijn recent verbouwd, waarbij is geïnvesteerd in digitale middelen. De opleiding maakt gebruik van 'learn anywhere'-lokalen en 'on demand' kennisclips, bijvoorbeeld over technische vaardigheden. Samenwerkingspartner Rijndam Revalidatie heeft een streamingsdienst waardoor studenten op afstand kunnen meekijken bij het fysiotherapeutisch onderzoek en de behandeling door een medestudent.

De kwaliteit van het onderwijs en het welbevinden van studenten wordt gemonitord via

regelmatige evaluaties. Sinds het studiejaar 2022-2023 organiseert de opleiding elk semester een mondeling evaluatie van het onderwijs. Daarnaast vertelden studenten dat zij gemakkelijk op informele wijze feedback kunnen geven. De commissie suggereert om aanvullend activiteiten te organiseren waarbij studenten hun ervaringen rondom specifieke onderwerpen kunnen delen met onafhankelijke bevragers. Docenten kunnen (on)gevraagd input en advies geven via een klankbordgroep. De opleidingscommissie vervult de wettelijke instemmings- en adviestaken.

Het zelfevaluatie rapport vermeldt dat de verslaglegging van ontwikkelingen en evaluaties soms te wensen overlaat, maar dat de lijnen binnen de opleiding kort zijn. Bevindingen en verbeterpunten worden wekelijks opgepakt in het ontwikkelteam en direct besproken met collega's.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding de beoogde leerresultaten heeft vertaald naar een coherent curriculum. De opleiding geeft studenten de mogelijkheid het eigen leerproces vorm te geven, onder meer via beroepsproducten, persoonlijke coaching, uitstroomprofielen en combinatietrajecten. Studenten geven aan dat het programma goed studeerbaar is..

De opleiding maakt consistente en onderbouwde keuzes. Dit betreft zowel de keuze voor praktijkgerichte onderzoek als voor een ontwikkelingsgerichte didactiek. De commissie waardeert de voortvarendheid waarmee de drie afzonderlijke opleidingen zijn samengevoegd en heeft vastgesteld dat de conversie nu al leidt tot een duidelijke toegevoegde waarde. Docenten van de drie uitstroomprofielen leren van elkaar. De kortere lijnen versterken het profiel en de kwaliteit van de opleiding.

Ondanks de veelal kleine aanstellingen vormen de docenten een hecht en betrokken team. Ze zijn gemakkelijk benaderbaar voor elkaar én voor de studenten. De docenten zijn inhoudelijk en didactisch voldoende deskundig. De commissie vindt de betrokkenheid van een vaste onderwijskundige een sterk aspect, waarbij de commissie wel

aandacht vraagt voor de werkdruk in relatie tot verdere ontwikkelingsplannen.

De afgelopen jaren zijn de lectoraten van het Kenniscentrum Zorginnovatie nadrukkelijker bij de opleiding betrokken; deze integratie is een continu proces. De commissie vindt het positief dat het kenniscentrum werkt ten dienste van de praktijk en dat de lectoraten toekomstgericht zijn. De commissie ondersteunt het voornemen om de samenwerking met lectoraten uit te breiden naar andere disciplines binnen en buiten het zorgdomein.

Hoewel de opleiding de afgelopen jaren heeft gewerkt aan internationalisering in het curriculum,

blijft dit een aandachtspunt. De commissie beveelt aan om beter te beschrijven wat de groots stedelijke, multiculturele context betekent voor de kennis en vaardigheden van specialistische fysiotherapeuten. Dit geldt ook voor het aspect psychosociale factoren.

Hogeschool Rotterdam biedt passende opleidingsvoorzieningen en geeft alle betrokkenen de mogelijkheid om hun feedback over de opleiding te delen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

3. Toetsing

In lijn met de opleidingsvisie is de hbo-masteropleiding Fysiotherapie overgestapt op ontwikkelingsgerichte toetsing, die het leerproces duidelijk ondersteunen. De gehele opleiding volgt hiermee de ontwikkelingen rondom programmatisch toetsen zoals die al enige jaren werden toegepast binnen de voormalige opleiding Kinderfysiotherapie. Bij deze ontwikkeling worden docenten voldoende begeleid. De opleiding gebruikt diverse toetsvormen, die zo beroepsrealistisch en betekenisvol mogelijk worden vormgegeven. De opleiding neemt maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en authenticiteit van de toetsing te borgen. Vanwege het kleine docententeam vraagt de commissie blijvende aandacht voor onafhankelijke beoordeling. De wisselende koppels van examinatoren en kalibratiesessies zijn daarom extra van belang. De commissie vindt het positief dat de opleiding externe validering van het eindniveau organiseert, in samenwerking met verwante opleidingen. De examencommissie en toetscommissie vervullen hun taken zorgvuldig. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

Net als het onderwijsprogramma is de wijze van toetsing en begeleiding de afgelopen twee jaar veranderd. In het opleidingsprofiel heeft de opleiding haar visie op toetsing en het bijbehorende beleid uitgewerkt. De toetsing en beoordeling hebben een ontwikkelingsgerichte insteek: toetsen staan in dienst van leren en nodigen uit tot leren, met als doel transfer van het geleerde naar de praktijk. De gehele opleiding volgt hiermee de ontwikkelingen rondom programmatisch toetsen zoals die al enige jaren werden toegepast binnen de opleiding Kinderfysiotherapie. Met ingang van studiejaar 2022-2023 werken ook de andere uitstroomprofielen met formatieve momenten en portfolioassessments in plaats van meerdere losse toetsen. Inmiddels houden alle studenten in alle leerjaren portfolio's bij, waarin ze hun fysiotherapeutisch specialistisch handelen laten zien. Voor langstudeerders geldt een overgangsregeling.

De toetsen worden zo beroepsrealistisch en betekenisvol mogelijk vormgegeven. Ze hebben de vorm van beroepsproducten en zijn gebaseerd op beroepstaken (screening, diagnose en behandeling). Succescriteria geven aan wat het beoogde niveau is. Studenten vragen feedback van medestudenten, docentexperts, coaches en stagebegeleiders ('360-graden feedback'). Volgens

studenten zijn de gehanteerde feedbackformulieren lang maar bieden ze nuttige informatie.

De producten sluiten aan bij de beoogde leerdoelen voor de drie studiejaar en beslaan de verschillende niveaus van de piramide van Miller ('knows', 'knows how', 'shows how' en 'does'). De opleiding gebruikt diverse toetsvormen: casus-toetsen, cliëntverslagen, videofragmenten, projectplannen en -verslagen, case studies, een masterthesis en portfolio. Kennischecks, vaardigheidschecks en feedbackmomenten geven studenten en hun begeleiders zicht op de ontwikkeling gedurende de opleiding. Studenten vertellen de commissie dat ze de nieuwe manier van toetsing prettiger vinden dan de voormalige losse toetsen. Bovendien zijn ze zich bewuster van hun eigen ontwikkeling.

De opleiding neemt maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en authenticiteit van de toetsing te borgen. Alle toetsen worden ontworpen volgens het vierogenprincipe en beoordelingsformulieren worden intercollegiaal vastgesteld. Het afstudeerprogramma wordt altijd beoordeeld door twee examinatoren, van wie ten minste één niet betrokken is geweest bij de individuele begeleiding van de student in het betreffende studiejaar. Examinatoren nemen deel aan kalibratiesessies om het eindniveau te borgen. De opleiding organiseert deze zowel intern

als extern, in samenwerking met collega-opleidingen binnen de koepel Dutch Educational Masters of Physiotherapy (DEMP). De studiehandleidingen geven adequate informatie over de wijze van toetsing. De opleiding verwacht dat de verdiepende vragen tijdens portfolioassessments een goede manier zijn om de authenticiteit van het studentenwerk te beoordelen.

Docenten krijgen scholing en begeleiding van de collega's van kinderfysiotherapie en onderwijskundigen bij de overgang naar nieuwe vormen van beoordeling en begeleiding. Tijdens het locatiebezoek vernam de commissie dat docenten zelf hebben deelgenomen aan proefassessments en dat portfolioassessments worden afgenomen door steeds wisselende koppels van examinatoren.

In het zelfevaluatierapport erkent de opleiding dat de kwaliteit van feedback door docenten beter kan. Studenten zijn met name minder tevreden over de begeleiding en beoordeling binnen de leerlijn 'management van zorginnovatie'. De commissie vernam dat veel projecten niet echt van de grond zijn gekomen doordat studenten te vrij worden gelaten. Het opleidingsmanagement gaf aan dat de leerlijn in het verleden te veel omvatte en dat de opleiding werkt aan een doorontwikkeling van deze leerlijn. Vanaf het studiejaar 2023-2024 is opzet van de cursus al enigszins gewijzigd: studenten ronden het project af in het tweede jaar. Ook is een individuele reflectieopdracht toegevoegd aan de toetsing. De commissie adviseert om de huidige activiteiten in de doorontwikkeling van de leerlijn 'management van zorginnovatie' voort te zetten.

De examencommissie van het Instituut voor Gezondheidszorg borgt de kwaliteit van toetsing en beoordeling binnen de opleiding. Alle interne leden van de examencommissie zijn minimaal BKE⁴-geschoold. Periodiek voert de examencommissie

screenings uit van het eindniveau. De accreditatiecommissie heeft vertegenwoordigers van de examencommissie gesproken en begrepen dat de opleiding de afgelopen jaren passende verbeteringen heeft doorgevoerd op het gebied van toetsing. Leden van de examencommissie hebben onlangs als observator een kalibratiesessie en portfolioassessment bijgewoond en vastgesteld dat de beschreven procedure werd gevolgd. Een door de examencommissie gemandateerde toetscommissie voor de hbo-masteropleiding Fysiotherapie analyseert en monitort de toetskwaliteit.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en authenticiteit van de toetsing afdoende borgt. De examencommissie en toetscommissie vervullen hun taken zorgvuldig.

In lijn met de opleidingsvisie is de opleiding overgestapt op ontwikkelingsgerichte toetsing, die het leerproces duidelijk ondersteunen. Bij deze ontwikkeling worden docenten voldoende begeleid. De commissie waardeert het dat docenten zelf hebben deelgenomen aan proefassessments. Vanwege het kleine docententeam vraagt de commissie blijvende aandacht voor onafhankelijke beoordeling. De wisselende koppels van examinatoren en kalibratiesessies zijn daarom extra van belang. De commissie vindt het positief dat de opleiding externe validering van het eindniveau organiseert, in samenwerking met verwante opleidingen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

⁴ Basiskwalificatie Examinering (BKE)

4. Gerealiseerde leerresultaten

Studenten sluiten de hbo-masteropleiding Fysiotherapie af met een afstudeerprogramma dat bestaat uit meerdere onderdelen, waaronder een masterthesis. Recent heeft de opleiding een nieuwe opzet van het afstudeerprogramma ontwikkeld, waarin de beroepsrollen duidelijk terugkomen. De commissie is hierover positief. De commissie heeft de eindwerken van vijftien afgestudeerden bestudeerd en concludeert dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. De eindwerken laten het hbo-masterniveau zien en het afnemende werkveld is tevreden over de kwaliteit van afgestudeerden. De commissie beveelt aan om activiteiten te organiseren om de verbinding met alumni en het professionele netwerk over cohorten heen te versterken. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

In de eindfase van de opleiding tonen studenten dat zij alle leerresultaten op eindniveau beheersen. Ze laten zien dat ze zelfstandig kunnen klinisch redeneren en handelen.

Tot en met het studiejaar 2021-2022 bestond het afstudeerprogramma uit meerdere onderdelen, gebaseerd op competentiegebieden en indicatoren. Binnen alle drie voormalige opleidingen bevatte het afstudeerprogramma een masterthesis en de beoordeling van de het project uit de leerlijn 'management van zorginnovatie'. Studenten Kinderfysiotherapie werden ook beoordeeld via een portfolio assessment gesprek, terwijl de opleidingen Sportfysiotherapie en Manuele Therapie gebruikmaakten van diverse aanvullende toetsen.

Vanaf het studiejaar 2022-2023 is het afstudeerprogramma aangepast, aansluitend bij de praktijk- en ontwikkelingsgerichte onderwijsvisie van de opleiding. Sindsdien wordt de leerlijn 'management van zorginnovatie' afgesloten in het tweede studiejaar en bestaat het afstudeerprogramma uit twee delen waarin alle beroepsrollen op eindniveau worden getoetst: (1) een masterthesis gerelateerd aan de beroepsrol 'innovatieve professional' en (2) een portfolio assessment waarin de overige beroepsrollen beoordeeld worden middels een schriftelijk portfolio en een criteriumgericht gesprek. Beide onderdelen betreffen een individuele beoordeling van wat studenten kennen en kunnen.

In de masterthesis werken studenten aan een mogelijke oplossing van een praktijkvraagstuk en voeren ze zelfstandig onderzoek uit binnen de eigen beroepspraktijk. Studenten kiezen een onderwerp aan de hand van de gezamenlijke onderzoeksagenda van de opleiding en de lectoraten van het Kenniscentrum Zorginnovatie. De opleiding wil studenten zo de kans geven om deel te nemen aan praktisch interessante en innovatieve wetenschappelijke projecten en een bijdrage te leveren aan het genereren van nieuwe kennis en wetenschappelijk publicaties. Bovendien besteden de projecten aandacht aan medische ethiek en voldoen de projecten aan de richtlijnen en eisen van ethische commissies. Ze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van meerdere lectoren en senior onderzoekers. De afgelopen jaren hebben enkele studenten hun onderzoeksproject uitgevoerd bij (internationale) onderzoekspartners, bijvoorbeeld in geval van afwijkende onderwerpen.

De commissie heeft zich een beeld gevormd van de inhoud en kwaliteit van de eindwerken door er een aantal te lezen. Uit het totaaloverzicht van alle afgestudeerden van de laatste twee afstudeercohorten heeft de commissie vijftien eindwerken geselecteerd, met een evenredige verdeling over cohorten en over de drie afstudeerrichtingen (voorheen afzonderlijke opleidingen). Elk geselecteerd werk is gelezen door ten minste de voorzitter of één inhoudsdeskundige; het student-lid heeft een aantal werken meegelezen.

De commissie heeft vastgesteld dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Daarbij merkte de commissie op dat de eindwerken een kwantitatieve insteek hebben. Tijdens het locatiebezoek lieten de lectoren weten dat dat aansluit bij het onderzoek van de lectoraten. Ze benadrukten dat studenten in de eerste twee studiejaar wel in aanraking komen met kwalitatieve onderzoeksmethoden, zodat ze dergelijk onderzoek wel kunnen beoordelen.

De beroepsverenigingen voor de drie uitstroomprofielen hebben eisen gesteld aan het aantal stage-uren. Afgestudeerden die aan de norm voldoen, kunnen zich registreren voor de betreffende verbijzondering.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. De eindwerken laten het hbo-masterniveau zien. Studenten maken gebruik van relevante literatuur, vatten deze goed samen en formuleren een passende

onderzoeksvraag. De onderzoeksprojecten zijn degelijk uitgewerkt en de beoordelingen zijn passend voor het geleverde werk.

De commissie is positief over de nieuwe opzet van het afstudeerprogramma, waarin de beroepsrollen duidelijk terugkomen. Gebaseerd op de eindwerken uit het voormalige afstudeerprogramma vraagt de commissie aandacht voor het niveau van de discussies en reflecties in toekomstige eindwerken. De commissie vindt het van belang dat studenten goed begeleid worden bij het verdiepen van hun reflecties.

Het afnemende werkveld is tevreden over de kwaliteit van afgestudeerden. De commissie adviseert om jaarlijks een alumnibijeenkomst te organiseren om het professionele netwerk over cohorten heen te versterken.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Ab Groen, voorzitter
Bestuurder bij GOO

Amarins Wijma
Zelfstandig gevestigd fysiotherapeut en docent, onderzoeker aan de VUB

Erik Witvrouw
Professor Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie / Hoofd Sportrevalidatie en evaluatiecentrum Universiteit Gent

Dana van Hameren, student-lid
Student masteropleiding Geriafysiotherapie, HU

De commissie werd bijgestaan door Anne Martens, secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Bezoekprogramma

hbo-master Fysiotherapie, Instituut voor Gezondheidszorg (IvG), Hogeschool Rotterdam

Donderdag 7 december 2023

- 13.00 – 14.00 Ontvangst
- 14.00 – 14.30 Presentatie & managementgesprek
Gesprekspartners: onderwijsmanager, voorzitter curriculumcommissie, docent en didactisch coach
- 14.30 – 14.45 Besloten overleg commissie
- 14.45 – 15.30 Thema onderzoek: onderzoeksdocenten en lectoren
Gesprekspartners: twee docenten wetenschap, twee lectoren van het Kenniscentrum Zorginnovatie
- 15.30 – 15.45 Besloten overleg commissie
- 15.45 – 16.15 Thema verlenging studieduur
Gesprekspartners: drie docenten Management van Zorginnovatie
- 16.15 – 16.30 Besloten overleg commissie
- 16.30 – 17.15 Werkveld en alumni
Gesprekspartners: drie leden van de werkveldadviescommissie (onder wie een alumna), drie alumni van de drie voormalige opleidingen
- 17.15 – 17.30 Extra gesprek met management m.b.t. verlenging studieduur

Vrijdag 8 december 2023

- 09.00 – 09.30 Besloten overleg commissie
- 10.0 – 10.00 Rondleiding door drie studenten
- 10.00 – 11.00 Docenten
Gesprekspartners: zes docenten, twee van elke specialisatie
- 11.00 – 11.15 Besloten overleg commissie
- 11.15 – 12.00 Studenten
Gesprekspartners: zes studenten vanuit de verschillende specialisaties, onder wie twee leden van de opleidingscommissie
- 12.00 – 13.00 Besloten overleg commissie
- 13.00 – 13.45 Commissies
Gesprekspartners: voorzitter examencommissie IvG, vicevoorzitter examencommissie IvG, vicevoorzitter toetscommissie, voorzitter curriculumcommissie, voorzitter opleidingscommissie
- 13.45 – 14.15 Management
Gesprekspartners: directeur IvG, onderwijsmanager
- 14.15 – 15.15 Besloten overleg commissie
- 15.15 – 15.30 Terugkoppeling

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport
- Bijlagen bij het zelfevaluatie rapport
 - o Beroepsrollen en bijbehorende beoordelingsstandaarden
 - o Masterniveau
 - o Schematische weergave programma vanaf studiejaar 23-24
- Overige bijlagen
 - o Curriculumschema's
 - o Opleidingsprofiel
 - o Tabel verbeteringen sinds vorige visitatie
 - o Teamprofiel
 - o Beroepsprofielen
 - o Onderzoeksagenda
 - o Cursushandleidingen
 - o Documenten commissies
 - o Werkplan
 - o Evaluatie voorbeelden
 - o Impact
 - o Afstudeerwerken van vijftien studenten uit de laatste twee afstudeercohorten
- Adviesaanvraag verlenging studieduur, inclusief bijlagen:
 - o Onderliggende documenten
 - o Steunverklaringen

Bijlage 4 Aanbevelingen vorige visitatie

Bij de vorige beoordeling van de hbo-masteropleiding Manuele Therapie (2018), hbo-masteropleiding Sportfysiotherapie (2018) en hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie (2019) gaven de respectievelijke commissies de volgende aanbevelingen mee, die de opleiding heeft opgevolgd met de volgende verbeteracties:

Aanbeveling	Verbeteracties
<p>Versterk de aandacht voor de internationaliseringscomponent. Deze kan intensiever worden vormgegeven waarbij de opleiding zowel docenten, werkveld als studenten betreft. Werk daarbij samen met onderzoek- en onderwijsinstellingen in het buitenland.</p> <p>Visitatierapport master manuele therapie 2018</p>	<p>In samenwerking met andere masters bij IVG Verloskunde, Physician Assistant en Advanced Nursing Practitioner is een visie ontwikkeld op internationalisering voor en door de masteropleidingen van het Instituut voor Gezondheidszorg van Hogeschool Rotterdam. Dit heeft geleid tot het visiedocument Internationalisering voor de master Fysiotherapie. De kern van deze visie is dat internationalisering met name plaats vindt in de eigen werk- en leercontext. Verder is er samen met het kenniscentrum een onderzoeksagenda geformuleerd en is er vanuit de werkplaats internationalisering gewerkt aan partnernetwerken. De partnerschappen waar de masteropleiding fysiotherapie mee samenwerkt zijn verschillende universiteiten (waaronder de Vrije Universiteit Brussel, het Erasmus MC en de MacQuire University Sydney), zorginstellingen (waaronder Rijndam Revalidatie en het Prinses Maxima Centrum). Verdere partnernetwerken zijn onder andere responsible AI, Perined, Health Holland, Rosemanlabs, Biocheck en de Medical Delta. Studenten kinderfysiotherapie hebben de mogelijkheid om hun masterthesisproject uit te voeren bij de MacQuire University in Sydney. In samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel is het CuPiD-onderzoek ontstaan, dat ingaat op grootstedelijke problematiek. In dit onderzoek hebben gedurende 2 jaren 30 masterstudenten geparticipeerd. Dit heeft geleid tot een cohort waarin ruim 1400 participanten met musculoskeletale pijnklachten zijn geïncludeerd, met 1 jaar follow up. De eerste publicatie van dit project is reeds ingediend. Er is reeds een nieuw cohortonderzoek opgestart, het RELIEF-MSK onderzoek, welke ingaat op leefstijl gerelateerde-factoren (waaronder de mate van bewegen, voeding, psychologische factoren en slaap) bij mensen met musculoskeletale pijn.</p>
<p>Garandeer de ethisch-medische component binnen het door studenten uitgevoerde onderzoek. Anonimiteit en een paragraaf over databeheer in de theses is ook een aandachtspunt.</p> <p>Visitatierapport master manuele therapie 2018</p>	<p>Het onderzoek wat plaatsvindt is ingebed binnen het Kenniscentrum Zorginnovatie met de daarbij behorende regels omtrent wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast heeft Hogeschool Rotterdam sinds kort een Ethische Commissie Onderzoek (ECO). Deze ondersteunt instituten en kenniscentra over de gehele breedte van de hogeschool met voorlichting, advisering en toetsing. De commissie heeft als doelstelling om ethisch verantwoord uitvoeren van onderzoek te bevorderen. Essentiële medisch ethische componenten zoals anonimiteit van data zijn een expliciet onderdeel van de masterthesis waarop beoordeeld wordt</p>
<p>Werk het gebruik van blended learning verder uit omdat het voor dit type opleidingen voor studenten een belangrijk (aanvullend) didactisch principe kan vormen. Van belang is dan wel dat hiervoor voldoende mensen en middelen beschikbaar komen waarbij de kosten voor de baten uit gaan.</p> <p>Visitatierapport master manuele therapie 2018</p>	<p>Tijdens COVID-19 heeft online onderwijs en waar mogelijk blended learning een vlucht genomen. Zo wordt er sindsdien gebruik gemaakt van kennisclips, welke studenten kunnen gebruiken ter verdieping en-of voorbereiding van les bijeenkomsten of juist ter ondersteuning van zelfgestuurd onderwijs. Een voorbeeld van een kennisclip is pedagogische handelen voor jaar 1 MKF. Hiernaast zijn we meer flexibel in het volgen van lesbijeenkomsten via Teams voor onder andere buitenlandse studenten. Ook is er een diversiteit aan leervormen ontwikkeld, waaronder live streaming kinderrevalidatie lessen.</p> <p>Bij de recente verbouwing van de onderwijsruimten is geïnvesteerd in digitale middelen als, "learn anywhere" lokalen en ondersteuning van docenten in toepassing van onderwijsleertechnologie. Zie verder ZER 2.2.2: Begeleiding en voorzieningen.</p>

<p>Zorg voor effectiever maatregelen om de werkdruk te verminderen. Wees transparant hierover naar personeel en studenten. Zorg ervoor dat informatie ook de werkvloer en studenten bereikt.</p> <p>Visitatierapport master manuele therapie 2018</p>	<p>De opleiding had twee programmaleiders en een onderwijsmanager die veel tijd staken in de organisatorische coördinatie. Inmiddels is de structuur aangepast, maar hebben we ook alles eenvoudiger georganiseerd en meer lean en mean, waardoor we betrekkelijk weinig tijd meer hoeven te steken in de organisatorische zaken. We zijn overgestapt naar een ontwikkelteam waarbij meer tijd overblijft voor inhoudelijke ontwikkelingen. De leden van het ontwikkelteam zijn de linking pins naar de teams. Bovendien worden updates verstuurd en is de organisatie platter waarbij steeds meer mensen verantwoordelijkheden hebben. Daarin wordt voorzien, omdat meer regie en verantwoordelijkheid alleen genomen kan worden indien iedereen goed geïnformeerd en betrokken is. Daarnaast zijn er maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen, met efficiëntere organisatie van sturing, taken en werkzaamheden die de specialismen overstijgen. Het werken met een systeem voor taaktoedeling heeft de werkverdeling veel transparanter gemaakt</p>
<p>Verhoog de inzet van gepromoveerde docenten in het kernteam</p> <p>Visitatierapport master manuele therapie 2018</p>	<p>Van de 30 medewerkers zijn er inmiddels 7 gepromoveerd en 4 bezig met promoveren</p>
<p>Ontwikkel een duidelijke visie op de musculosketale opleiding (MSF)</p> <p>Visitatierapport Master Sportfysiotherapie 2018</p>	<p>De opleiding heeft een ontwikkeling doorgemaakt tot één Master Fysiotherapie met drie uitstroomprofielen. Binnen deze master is een sterkere samenhang tussen de diverse profielen, onder meer door uitwisseling van docenten onderling, masteroverstijgende thema's en combinatielessen waarbij studenten elkaar ontmoeten. Ook is er een combinatie-traject ontwikkeld waarmee studenten met een extra studiejaar een certificaat voor een extra specialisme kunnen behalen.</p>
<p>Profileer de regiofunctie</p> <p>Visitatierapport Master Sportfysiotherapie 2018</p>	<p>Verbinding met diverse regionale sportorganisaties is gezocht in de afgelopen jaren. Denk hierbij aan nauwe contacten rondom samenwerking en uitwisseling met betaalde voetbalorganisaties, maar ook sportmaatschappelijke instanties (bijv. Rotterdam Sportsupport, Topsport Rotterdam etc.) in en om Rotterdam. Er is bijvoorbeeld ook een actieve intervisiegroep met alumni en huidige sportfysiotherapiestudenten die met grote regelmaat bijeenkomt en de profilering van het uitstroomprofiel sportfysiotherapie bespreekt en in het werkveld probeert te integreren. De ambitie van het huidige management en ontwikkelteam is om komende periode een brug te slaan richting bijv. De kinder-sportpoli van onze burens (Erasmus MC). Door prioritering van het oude management werden destijds vooralsnog andere strategische keuzes gemaakt. Het nieuwe management en ontwikkelteam pakken dit punt met veel enthousiasme op om zo de regiofunctie nog meer te benadrukken.</p>
<p>Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding aan het evidence based handelen nog meer en explicieter aandacht kan besteden.</p> <p>Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Studenten werken vanaf het eerste leerjaar aan een case report waarin zij een onderwerp kiezen dat relevant is voor de eigen beroepspraktijk. In de lessen van beroepsinnovator wordt er ingegaan op de wijze waarop wetenschappelijk onderzoek moet worden gevonden, gelezen en gewaardeerd. Hierbij is er expliciet aandacht voor het 'klinisch redeneren' om de integratie tussen wetenschap en praktijk te optimaliseren. Deze opgedane kennis en vaardigheden op dit gebied passen studenten toe tijdens het lezen en beoordelen van wetenschappelijke artikelen en het schrijven en uitvoeren van hun case report.</p>
<p>Studenten schrijven een thesis die tevens publicabel is. Van belang is dan wel, dat zij hierbij, meer dan thans het geval is, gebruik maken van internationale literatuur zoals het tijdschrift Pediatric Physical</p>	<p>De thesis wordt inmiddels geschreven in het format van een wetenschappelijk artikel. In de cursushandleiding Beroepsinnovator jaar 3 is een concrete schrijfwijzer opgenomen die studenten hierin ondersteunt. Bij het uitwerken van het theoretisch kader binnen de inleiding van de</p>

<p>Therapy. Laat de theses schrijven conform de hiervoor geldende richtlijnen voor een artikel. Ook kan in de theses meer aandacht besteed worden aan klinisch onderzoek. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>masterthesis worden studenten hierop gericht begeleid, ook middels een aantal fysieke groepsbijeenkomsten. Hierin wordt enkel gebruik gemaakt van internationale literatuur.</p>
<p>Essentieel is dat de opleiding de kenniscomponent herkenbaar/separaat blijft toetsen. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Evaluatie van de kenniscomponent vindt plaats, in lijn met onze visie op onderwijs en toetsing, op formatieve wijze via een kennischeck alsmede op toepassingsniveau in beroepsproducten.</p>
<p>Van belang is dat beoordelaars blijven kalibreren daar waar het hun beoordeling betreft. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Wij hanteren het 4 ogen principe en onderlinge kalibratie van docenten in het voortraject. Het omvat ook het concreet invullen van de beoordelingsformulieren op een zo transparant en navolgbare wijze. De beoordelingsformulieren zijn herschreven en met behulp van kalibratie is een kwalitatieve verbeterslag gemaakt, waardoor de onderbouwing beter navolgbaar wordt. Dit betreft een proces dat onderhanden is en aan ontwikkeling onderhevig is. Ook wordt er tussen de verschillende hogescholen met master fysiotherapie opleidingen (Saxion, HAN en HU) gekalibreerd omtrent het niveau van de thesis. Ook de Hanze hogeschool is aangesloten bij dit overleg. Daarnaast wordt er tussen de bestaande masters binnen het Instituut voor Gezondheidszorg van de Hogeschool Rotterdam afgestemd over de vormgeving van het wetenschappelijk onderwijs, met als uiteindelijk doel om tot een (meer) gedeelde inhoud van dit onderwijs te komen.</p>
<p>Bij toetsing van de module management in de zorg ligt nog een ontwikkelingsopgave. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Deze toetsing is de afgelopen twee jaar verbeterd, er zijn andere beoordelingsdocumenten geschreven en de cursushandleiding heeft een update gekregen. Indien we overschakelen naar 120 EC zal de verdere doorontwikkeling van management in de zorg integraal worden meegenomen en een andere invulling krijgen.</p>
<p>Essentieel is wel dat de opleiding zich houdt aan de richtlijnen en eisen van ethische commissies daar waar het de uitvoering van onderzoek betreft. Studenten en werkveld zijn tevreden over de opleiding. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Het onderzoek dat plaatsvindt is ingebed binnen het Kenniscentrum Zorginnovatie en Creating 010, met de daarbij behorende regels omtrent wetenschappelijk onderzoek (WMO, AVG en de Code goed gedrag mensgebonden onderzoek). Daarnaast heeft Hogeschool Rotterdam een Ethische Commissie Onderzoek (ECO) en is een docent van IvG daarvan lid. Deze ondersteunt instituten en kenniscentra over de gehele breedte van de hogeschool met voorlichting, advisering en toetsing. De commissie heeft als doelstelling om ethisch verantwoord uitvoeren van onderzoek te bevorderen. Essentiële medisch ethische componenten zoals anonimiteit van data zijn een expliciet onderdeel van de masterthesis waarop beoordeeld wordt.</p>
<p>Uit verslag ontwikkelgesprek: In het tweede deel van het ontwikkelgesprek heeft de opleiding samen met het panel de mogelijkheden voor de toekomst verkend. Daarbij is de noodzaak voor een Ba-Ma structuur duidelijk ter sprake gekomen en onderstreept door het werkveld. Visitatierapport MKF 2019</p>	<p>Het bekostigen van de master zal zorgen voor een betere doorstroom van bachelor naar master. Inhoudelijk gezien hebben de masters nu ook een gezamenlijk opleidingsprofiel dat aansluit op dat van de bachelor. Daarnaast participeert de opleiding in onderzoeken waarbij bachelor, master en kenniscentra gezamenlijk werken. Daarnaast wordt er door docenten uit de master geparticipeerd in de bachelor minoren: "kind in beweging", "sport", "cervicocephale- orofaciale (pijn)klachten" (COK) en de minor "pijn".</p>